

Univerzita Karlova

Filozofická fakulta

Katedra pedagogiky

Diplomová práce

Přílohy

Bc. Jan Petr

Implementace a účinnost KiVa programu na základních školách v České republice

Implementation and effectiveness of the KiVa programme in primary schools in
the Czech Republic

Praha 2024

Vedoucí práce: Veronika Klapálková, Ph. D.

Příloha č. 1: Výzkumné šetření na základních školách v České republice se zaměřením na KiVa program

Výzkumné šetření na základních školách v České republice se zaměřením na KiVa program

Dobrý den,

vítám Vás u dotazníku určeného pro členy KiVa týmů ze zapojených kontrolních základních škol účastníci se pilotního roku KiVa programu v České republice. Tento dotazník je součástí diplomové práce na téma "Implementace a účinnost KiVa programu na základních školách v České republice", a je zpracováván na Katedře pedagogiky FF UK. Cílem dotazníku je zpětná vazba jednotlivých členů KiVa týmů, kteří se zúčastnili pilotního roku KiVa programu. Skrze výsledky tohoto dotazníku lze jak pro zapojené základní školy, tak i pro samotnou neziskovou organizaci Schola Empirica vyvodit doporučení pro další praxi.

Vyplnění tohoto dotazníku je pro respondenty dobrovolné a je zajištěna jejich anonymita.

Předem Vám děkuji za vyplnění dotazníku, které zabere přibližně 5-7 minut.

Bc. Jan Petr

1 Na které ze zapojených kontrolních základních škol jste členem KiVa týmu?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

☐ Základní škola a Mateřská škola Cerhovice, okres Beroun	☐ Sportovní základní škola Antonína Sochora Duchcov, příspěvková organizace	☐ Základní škola Chotěšov, okres Plzeň – jih, příspěvková organizace	☐ Základní škola a mateřská škola Javornice
☐ Základní škola Kadaň, Na Podlesí 1480, okres Chomutov	☐ Základní škola Jana Palacha v Kutné Hoře	☐ Základní škola Litvínov - Hamr, Mládežnická 220, okres Most	☐ Základní škola a Mateřská škola Litvínov - Janov, Přátelství 160, okres Most
☐ Základní škola a Mateřská škola Lubná, okres Rakovník	☐ Základní škola Malé Svatoňovice	☐ Základní škola Milín, okres Příbram, příspěvková organizace	☐ Tyršova základní a mateřská škola, U Tyršovy školy 1/430 Praha 5 - Jinonice

2 Jaké funkce jste na Vaší škole během pilotního roku KiVa programu vykonával(a)?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu nebo více odpovědí*

- Asistent pedagoga Metodik prevence Ředitel Školní psycholog Třídní učitel Učitel
- Výchovný poradce Zástupce ředitele
- Jiná funkce (napište)

3 Jakou funkci jste v KiVa týmu během pilotního roku KiVa programu zastával(a)?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Člen KiVa týmu Koordinátor KiVa týmu Koordinátor i člen KiVa týmu

4 Jak jste se poprvé dozvěděl(a) o existenci KiVa programu?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Od vedení školy Od kolegy z práce Od žáků ze školy Z jiné školy Ze školení
- Jiným způsobem (napíšte)

5 Zúčastnil(a) jste se dvoudenního KiVa školení v Praze?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Ano Ne

6 Probíhal na Vaší základní škole před KiVa programem nějaký jiný preventivní program proti šikaně?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Ne
- Ano (napíšte jaký)

7 Kdo z Vaší školy byl v průběhu pilotního roku seznámen s KiVa programem?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu nebo více odpovědí*

- Rodiče žáků 1. stupně Rodiče žáků 2. stupně Rodiče žáků (pouze zapojených tříd) Třídní učitelé 1. stupně
- Třídní učitelé 2. stupně Třídní učitelé (pouze zapojených tříd) Učitelé 1. stupně Učitelé 2. stupně
- Žáci (pouze zapojených tříd) Žáci 1. stupně Žáci 2. stupně
- Ostatní zaměstnanci školy (napíšte kdo)

8 Kdo z Vaší školy byl v průběhu pilotního roku seznámen s KiVa týmem?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu nebo více odpovědí*

- Rodiče žáků 1. stupně Rodiče žáků 2. stupně Rodiče žáků (pouze zapojených tříd) Třídní učitelé 1. stupně
- Třídní učitelé 2. stupně Třídní učitelé (pouze zapojených tříd) Učitelé 1. stupně Učitelé 2. stupně
- Žáci (pouze zapojených tříd) Žáci 1. stupně Žáci 2. stupně
- Ostatní zaměstnanci školy (napíšte kdo)

9 Kdy byli ostatní zapojení kolegové seznámeni s KiVa programem a KiVa týmem?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Na konci školního roku 2021/2022
- V přípravném týdnu nového školního roku 2022/2023
- V prvním týdnu školního roku 2022/2023
- V jiném termínu (napíšte)

10 Které pozitivní výsledky jste jakožto člen KiVa týmu od KiVa programu před novým školním rokem očekával(a)?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu nebo více odpovědí*

☐ Aktivní spolupráci s neziskovou organizací Schola Empirica	☐ Kladnou reakci rodičů na KiVa program	☐ Postupné rozšiřování KiVa týmu v průběhu školního roku	☐ Postupné zapojování dalších tříd během školního roku
☐ Rychlejší a efektivnější možnost řešení případů šikany	☐ Snížení případů šikany	☐ Viditelné rozdíly mezi zapojenými a nezapojenými třídami	☐ Zjištění skrytých případů šikany
☐ Zlepšené vztahy žáků v zapojených třídách	☐ Zvýšení povědomí učitelů ohledně šikany	☐ Zvýšení povědomí žáků ohledně šikany	
☐ Něco jiného (napíšte) ____			

11 Které pozitivní výsledky z otázky číslo 10 se ve skutečnosti naplnily?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu nebo více odpovědí*

☐ Aktivní spolupráci s neziskovou organizací Schola Empirica	☐ Kladnou reakci rodičů na KiVa program	☐ Postupné rozšiřování KiVa týmu v průběhu školního roku	☐ Postupné zapojování dalších tříd během školního roku
☐ Rychlejší a efektivnější možnost řešení případů šikany	☐ Snížení případů šikany	☐ Viditelné rozdíly mezi zapojenými a nezapojenými třídami	☐ Zjištění skrytých případů šikany
☐ Zlepšené vztahy žáků v zapojených třídách	☐ Zvýšení povědomí učitelů ohledně šikany	☐ Zvýšení povědomí žáků ohledně šikany	
☐ Něco jiného (napíšte) ____			

12 S jakými možnými překážkami jste jakožto člen KiVa týmu společně se zavedením KiVa programu na Vaší škole počítal(a)?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu nebo více odpovědí*

☐ Ignorování KiVa týmu ostatními kolegy	☐ Konec KiVa programu již po pilotním roce	☐ Nedostatečná podpora KiVa týmu od vedení školy	☐ Nedostatek času na KiVa lekce
☐ Nedostatek času pro řešení šikany skrze KiVa tým	☐ Nefunkčnost KiVa programu při řešení případů šikany	☐ Negativní přijetí KiVa programu ročníky z 2. stupně	☐ Negativní výsledky hodnocení KiVa programu na konci školního roku
☐ Neochota kolegů spolupracovat s KiVa týmem	☐ Nepochopení KiVa programu ročníky z 1. stupně	☐ Rozpad KiVa týmu během školního roku	
☐ Něco jiného (napište)	____		

13 Jaké překážky se společně se zavedením KiVa programu na Vaší škole vyskytly?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu nebo více odpovědí*

☐ Ignorování KiVa týmu ostatními kolegy	☐ Konec KiVa programu již po pilotním roce	☐ Nedostatečná podpora KiVa týmu od vedení školy	☐ Nedostatek času na KiVa lekce
☐ Nedostatek času pro řešení šikany skrze KiVa tým	☐ Nefunkčnost KiVa programu při řešení případů šikany	☐ Negativní přijetí KiVa programu ročníky z 2. stupně	☐ Negativní výsledky hodnocení KiVa programu na konci školního roku
☐ Neochota kolegů spolupracovat s KiVa týmem	☐ Nepochopení KiVa programu ročníky z 1. stupně	☐ Rozpad KiVa týmu během školního roku	
☐ Něco jiného (napište)	____		

14 Kolik z celkového počtu tříd se aktivně zapojilo během pilotního roku do KiVa programu?

Nápověda k otázce: *Napište počet tříd / celkový počet tříd na škole; př.: (5/14)*

15 Kolik z celkového počtu třídních učitelů se aktivně zapojilo během pilotního roku do KiVa programu?

Nápověda k otázce: *Napište počet zapojených třídních učitelů / celkový počet třídních učitelů; př.: (5/14)*

16 Kolik členů měl na Vaší škole během pilotního roku KiVa tým?

Nápověda k otázce: *V případě měněního se počtu členů, napište tyto změny; př.: (září - leden 3, únor - červen 4)*

17 Jaké složení měl na konci pilotního roku KiVa programu KiVa tým na Vaší základní škole?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Pouze učitelé Více učitelů než učitelek Stejný počet učitelů i učitelek Více učitelek než učitelů Pouze učitelky

18 Z jakého důvodu jste se stal(a) členem KiVa týmu?

Nápověda k otázce: *Napište hlavní důvod(y)*

19 Jak by se podle Vašeho názoru dalo do budoucna zlepšit fungování KiVa týmu na Vaší základní škole?

Nápověda k otázce: *Napište tipy a doporučení pro fungování KiVa týmu*

20 Kterými 3 přídavnými jmény byste charakterizoval(a) KiVa program?

21 Kterými 3 přídavnými jmény byste charakterizoval(a) KiVa tým?

22 Pokračuje Vaše základní škola i po pilotním roce s KiVa programem?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

Ano

Ne (Proč?)

23 Doporučil(a) byste KiVa program jiné základní škole?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

Ano

Ano, již jsem doporučil(a)

Ne (Proč?)

Příloha č. 2: Informovaný souhlas s rozhovorem

Informovaný souhlas s poskytnutím rozhovoru a jeho následným zpracováním pro účely diplomové práce na téma Implementace a účinnost KiVa programu na základních školách v České republice

Svým podpisem vyjadřuji souhlas s následujícími body:

Byl/a jsem informován/a o účelu rozhovoru, kterým je sběr dat pro potřeby výzkumného šetření diplomové práce Bc. Jana Petra s názvem Implementace a účinnost KiVa programu na základních školách v České republice.

Bylo mi sděleno, jaký průběh bude mít zmiňovaný rozhovor.

Jsem seznámen/a s právem odmítnout odpovědět na jakoukoli položenou otázku.

Souhlasím s nahráváním následujícího rozhovoru a jeho následným zpracováním. Zvukový záznam rozhovoru nebude poskytnut třetím stranám a po zpracování bude vymazán.

Byl/a jsem seznámen/a s tím, jak bude s rozhovorem nakládáno a jakým způsobem bude zajištěna anonymita i po skončení rozhovoru a zpracování jeho výsledků pro účely diplomové práce. Nikde nebude uvedeno mé jméno či jiné osobní údaje, díky kterým bych mohl/a být identifikován/a.

Dávám své svolení k tomu, aby výzkumník použil rozhovor pro potřeby své diplomové práce.

Dne: _____

Podpis respondenta/ky: _____

Podpis výzkumníka: _____

Příloha č. 3: Ukázka přepisu rozhovoru se zástupci neziskové organizace Schola Empirica

Ukázka přepisu rozhovoru se zástupci neziskové organizace Schola Empirica

V = výzkumník

ZS1 = zástupce neziskové organizace Schola Empirica 1

ZS2 = zástupce neziskové organizace Schola Empirica 2

V: „Dávali jste koordinátorům KiVa týmů doporučení ohledně ideálního data pro představení KiVa programu a KiVa týmu ostatním zaměstnancům školy? Je podle vás lepší možností představit KiVa program na konci školního roku či až v přípravném týdnu nového školního roku?“

ZS2: „Dávali jsme doporučení, že by měl být nějaký projektový den a takový KiVa den, během kterého by se celý KiVa program oficiálně zahájil. Takový den by byl řekněme o KiVa programu co to je a zároveň by informoval žáky, učitele i rodiče. Nejlepší možností je podle nás seznámit povrchově ostatní kolegy na konci školního roku a na začátku nového školního roku seznámit více do detailu učitele, žáky i rodiče.“

ZS1: „Někdy jsme dostávali informace, že některé školy navíc rozeslaly emaily rodičům a dali informaci o zapojení do KiVa programu na svůj web.“

ZS2: „Ano, to bylo velmi časté, děkuji za připomenutí.“

ZS1: „Důležité je především to, aby veškeré seznámení proběhlo před zahájením nového školního roku.“

V: Více než polovina respondentů uvedla, že se ve skutečnosti nenaplnilo pozitivní očekávání ohledně zlepšených vztahů žáků v zapojených třídách. Čím si tuto skutečnost vysvětlujete?

ZS1: „Záleželo na tom, jak přesně byl KiVa program implementován. My víme, že na některých školách s tím bojovali a přesně víme, kde se to nedařilo.“

Příloha č. 4: Ukázka přepisu rozhovoru se zástupcem pokračující školy

Ukázka přepisu rozhovoru se zástupcem pokračující školy

V = výzkumník

ZP = zástupce pokračující školy

V: Byl podle Vás viditelný nějaký rozdíl v přístupu ke KiVa programu z hlediska 1. a 2. stupně?

ZP: „Rozdíl je určitě velký. Myslím si, že u těch menších je snazší zařadit více her, protože ti starší občas nespolupracují. Myslím si, že když se začne s KiVa programem hned od začátku, třeba od 1. nebo 2. třídy, tak se potom na to může krásně navazovat. Když jsme totiž začali KiVu v 7. nebo 8. ročníku, tak jsme u některých her trochu narazili.“

V: Jak hodnotíte spolupráci s neziskovou organizací Schola Empirica během pilotního roku KiVa programu? Můžete uvést co se Vám na spolupráci líbilo, případně co byste této organizaci pro lepší implementaci tohoto programu doporučil(a)?

ZP: „Tak spolupráce je perfektní. Vždycky jsme měli veškeré informace. Pokud jsme požádali o pomoc, bylo nám vždy řečeno, jak danou situaci řešit. Byly také pořádány pravidelné online schůzky koordinátorů. Ze začátku jsme se scházeli celkem často, asi jednou nebo dvakrát za měsíc. Potom, postupem času, kdy už to bylo trochu zaběhnuté, tak jsme se scházeli asi jednou za dva měsíce, když teda nebylo nic extra důležitého nebo nebyla plánovaná větší schůzka.“

V: Jako největší očekávanou a také reálnou překážku respondenti uvedli nedostatek času na KiVa lekce... jakým způsobem jste tento problém řešili na vaší základní škole?

ZP: „U nás na škole jsme KiVu zařazovali u zapojených ročníků povinně do etické výchovy. Takže časově jsme ty lekce, ty KiVa lekce stíhali až překvapivě dobře. Samozřejmě, že někde to bylo lepší a někde horší, ale neměli jsme pocit, že by to nějaká zapojená třída nějak hodně nestíhala a byla pozadu.“

Příloha č. 5: Ukázka přepisu rozhovoru se zástupcem nepokračující školy

Ukázka přepisu rozhovoru se zástupcem nepokračující školy

V = výzkumník

ZN = zástupce nepokračující školy

V: Jako největší očekávanou a také reálnou překážku respondenti uvedli nedostatek času na KiVa lekce... byl tento problém jedním z důvodů, kvůli kterému vaše základní škola nepokračuje v KiVa programu po pilotním roce?

ZN: „Nedostatek času určitě ne. Šlo jednak o finanční důvody, kdy vedení školy se nechtělo finančně na pokračování programu dále podílet a potom to bylo také to, že v tom KiVa programu neviděli ten výsledek nebo ten efekt, který od toho třeba oni, jakožto vedení školy, na začátku očekávalo.“

V: Za jakých podmínek by vaše základní škola pokračovala v KiVa programu i po pilotním roce?

ZN: „Tak určitě, kdyby byla ta cena nižší nebo kdyby ten program pokračoval zdarma, potom by bylo pokračování možné. Já osobně bych měla ještě jako jednu z podmínek, aby bylo více zainteresované vedení školy. Já jsem byla ta, která tu iniciativu KiVa programu do školy přinesla. Takže bylo obtížné přesvědčit vedení školy či další kolegy o zapojení a řešení problémů skrze KiVa program.“

Příloha č. 6: Motivace k účasti v KiVa týmu

Abych vnesla ženské hledisko a při řešení s dívkami mohu být užitečná.
Byla jsem oslovena metodikem prevence.
Díky vedení školy.
Chci pomáhat v prevenci šikany a přispět k lepšímu klimatu.
Chtěla jsem do školy dostat ucelený program proti šikaně.
Chtěl jsem se dozvědět co nejvíce o programu. Vztahy mezi žáky mi leží na srdci. Jako vedení školy jsem chtěl program podpořit.
Jako metodik prevence hledám vhodné programy pro celou školu - z toho vyplývá můj aktivní přístup.
Jelikož jsem i metodik prevence.
Jmenoval mě ředitel.
Komplexní řešení šikany, aktivně se pracuje s dětmi, propracovaný systém.
Napomáhat předcházení a případnému řešení šikany.
Nová metoda řešení případů šikany na školách.
Ochota řešit problémy, větší zapojení do spolupráce s žáky.
Osobní zájem, rozšíření znalostí týkající se šikany.
Požádalo mě o to vedení školy.
Program mě zaujal, byla jsem koordinátor.
Velmi mne zajímalo téma šikany na základní škole a velmi se mi líbilo dvoudenní školení v Praze.
Vlastní zájem - působím jako školní metodička prevence, podpora ředitelky školy, osobní proškolení v Praze.
V roli koordinátora projektu to byla jasná volba.

Příloha č. 7: Nápady na zlepšení KiVa týmu

Bez odpovědi.
Bylo by vhodné, aby členové KiVa týmu měli ve stejnou dobu čas, aby mohli vést hovory s žáky, kteří potřebují pomoc KiVa týmu. Popřípadě přímo vyčleněné hodiny na práci KiVa týmu.
Častěji se radit o našem fungování.
Funguje dobře.
KiVa tým funguje, chtělo by to pouze více akčních učitelů.
K týmu by se měli přidat učitelé, kteří o to mají zájem.
Myslím si, že funguje dobře.
Myslím si, že zlepšení fungování KiVa týmu by se dalo udělat skrze vyhrazení hodin pro KiVa tým, který by v těchto hodinách měl prostor řešit pouze KiVa program a s tím spojené pohovory s žáky atd. V současné situaci jsou pohovory s žáky vedeny ve volných hodinách členů KiVa týmu.
Nejsem zapojena natolik abych si troufla navrhnout změny.
Nevidím žádné problémy ve fungování KiVa týmu.
Pravidelnost setkávání bez ohledu na řešení případů šikany.
Přijde mi, že KiVa tým funguje dobře.
Více času na danou problematiku.
Více spolupracovat.
Vyhovuje mi.
Zapojením všech třídních učitelů.
Zapojit další kolegy.
Zapojit více tříd.
Zapojit více učitelů.